



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia czerwca 2010 r.

**Pan
Marek Listwan
Wójt Gminy Zawoja
34-222 Zawoja nr 1307**

K/10/002
LKR-4111-01-03/2010

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Zawoja kontrolę wykonywania zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku w Gminie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Pana Wójta w dniu 27 maja 2010 r. oraz omówione na naradzie pokontrolnej w dniu 14 czerwca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działania Urzędu w sprawie utrzymania czystości i porządku w Gminie. Ponadto, Izba stwierdziła niepełną realizację wniosków pokontrolnych NIK, jakie zostały skierowane do Pana Wójta w wystąpieniu pokontrolnym z listopada 2006 r.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. W ocenie NIK, w Gminie stworzono warunki do prawidłowego gospodarowania stałymi odpadami komunalnymi. Służył temu m.in. uchwalony w dniu 18 maja 2006 r. „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Zawoja” oraz wewnętrzne przepisy ustalające wymagania od przedsiębiorców prowadzących zbiórkę odpadów.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Budownictwa „Zawoja” do końca grudnia 2009 r. zawarło umowy na odbiór odpadów stałych z właścicielami 2.632 posesji

z terenu Gminy, tj. umowami objęto 92,3% gospodarstw domowych. Odbiór stałych odpadów komunalnych zbieranych selektywnie do pojemników na makulaturę, plastik i szkło, zapewniała także Rejonowa Sortownia i Składowisko Odpadów Komunalnych w Suchej Beskidzkiej funkcjonująca w ramach Związku Gmin Dorzecza Górnej Skawy Świnna Poręba, do którego od 1999 r. należy także Gmina.

2. Spośród 4 wniosków pokontrolnych NIK, skierowanych w listopadzie 2006 r. do Pana Wójta w znikomym stopniu został zrealizowany wniosek dotyczący zwiększenia stopnia skanalizowania gminy, a częściowo wykonano wnioski dotyczące bieżącego prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przeciwdziałania nielegalnym zrzutom ścieków.
3. NIK negatywnie ocenia dotychczasową gospodarkę ściekową i brak skutecznych działań w sprawie zwiększenia stopnia skanalizowania Gminy, który w latach 2006 - 2009 nie uległ istotnej poprawie. Ponadto, w latach 2005 - 2006 błędnie wykazywano posiadanie 18,7 km sieci kanalizacyjnej, podczas gdy w czerwcu 2009 r. jej rzeczywista długość wynosiła zaledwie 7,4 km. W 2009 r. wybudowano ok. 0,2 km kanalizacji, co stanowiło zaledwie 0,3% potrzeb w tym zakresie. Równie niski był stopień realizacji innych założeń „Koncepcji Systemów Kanalizacji Sanitarnej na terenie gminy Zawoja” ze stycznia 2005 r. zmierzających do stworzenia kompleksowego systemu kanalizacji sanitarnej o zasięgu obejmującym docelowo wszystkich mieszkańców gminy oraz podmioty publiczne i prywatne. Z rocznym opóźnieniem, przystąpiono w 2008 r. do opracowania projektu nowej oczyszczalni ścieków w Skawicy. Gmina zaplanowała do 2013 r. budowę 390 oczyszczalni przydomowych i 14 oczyszczalni przysiółkowych, a na koniec 2009 r. zostały zrealizowane 22 oczyszczalnie przydomowe oraz 2 oczyszczalnie przysiółkowe.
4. W 2007 r. w istotnym stopniu została uzupełniona ewidencja gospodarki odpadami (w tzw. systemie GOMiG), gdyż w tym roku zaewidencjonowano około 71% umów ogółem na odbiór odpadów komunalnych. NIK stwierdziła, że nadal jednak występowały zaległości w jej prowadzeniu, głównie w zakresie bezodpływowych zbiorników na ścieki. Do połowy kwietnia 2010 r. do ewidencji wprowadzono 737 takich zbiorników, wobec 1214 zbiorników wykazanych na koniec 2009 r. przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Budownictwa. O braku kompletności danych w tym systemie świadczy m.in. nie wprowadzenie numerów działek w 608 pozycjach tej ewidencji. W gminnej ewidencji ujęto 2484 umowy na odbiór

odpadów komunalnych (bez podziału na odpady stałe i płynne), podczas gdy wg danych tego Przedsiębiorstwa ewidencja powinna obejmować 2637 umów na odpady stałe i 362 umowy na odpady ciekłe.

5. NIK stwierdziła pozytywne tendencje w zakresie wyposażania gospodarstw domowych w zbiorniki bezodpływowe, bowiem w latach 2007 - 2009 liczba posesji wyposażonych w te zbiorniki zwiększyła się z 893 do 1214, a ich udział w liczbie gospodarstw domowych na terenie Gminy wzrósł z 33,3% do 42,6%. W tym samym okresie tylko z 239 do 250 wzrosła liczba posesji podłączonych do kanalizacji, a z 15 do 22 zwiększyła się liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. Zastrzeżenia budzi jednak na koniec 2009 r. pozostawanie 1366 posesji bez wyposażenia w takie zbiorniki, oczyszczalnie przydomowe i nie przyłączonych do kanalizacji zbiorczej. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Budownictwa zawarło jedynie 335 umów na odbiór nieczystości ciekłych, pomimo, iż taki obowiązek ciąży na właścicielach posesji w myśl art. 6 ust. 1 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. nr 236, poz. 2008 ze zm.). Izba ocenia, że nieskuteczny był również nadzór nad realizacją wydanych decyzji i postanowień Wójta w sprawie budowy lub uszczelnienia zbiorników na ścieki oraz wydanych zaleceń posiadania umów na opróżnianie tych zbiorników. Usunięcia uchybień w tym zakresie podjęto się jednak w trakcie kontroli NIK.
6. NIK negatywnie ocenia fakt, iż nie przeprowadzano kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, które uwzględniałyby ilości ścieków wytwarzanych w poszczególnych gospodarstwach domowych. Urząd przeprowadził w okresie objętym kontrolą rocznie od 4 do 24 incydentalnych kontroli gospodarstw domowych, które dotyczyły ciekłych odpadów komunalnych.
7. NIK nie zgłasza uwag w sprawie przeciwdziałania powstawaniu tzw. „dzikich wysypisk śmieci”, co było jedną z podstawowych uwag zgłoszonych podczas badań ankietowych, przeprowadzonych na terenie gminy podczas kontroli NIK w 2006 r.
8. Krytyczne uwagi dotyczą braku weryfikacji oraz aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami. Obowiązek aktualizacji takiego planu wynika z postanowień art. 14 ust. 14 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.). Spośród 17 zadań określonych w Planie Gospodarki Odpadami, których realizację ustalono na lata 2004-2007, wdrożono realizację zaledwie 6 zadań. Do realizacji innych 11 zadań nie przystąpiono wskutek nie zabezpieczenia niezbędnych środków

finansowych. Dotyczyło to m.in. wdrożenia na terenie gminy systemu selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych, odpadów opakowaniowych i odpadów budowlanych, opracowania planu usuwania azbestu z budynków komunalnych i prywatnych, realizacji programu edukacyjnego w zakresie gospodarki odpadami oraz 2 przedsięwzięć w sektorze gospodarczym.

Ponadto sprawozdania z realizacji Planu za lata 2005-2006 oraz za lata 2007-2008 przekazano do Rady Gminy i do Starostwa Powiatowego z opóźnieniem dochodzącym do 3 miesięcy w odniesieniu do terminów określonych w art. 14 ust. 13 wymienionej ustawy o odpadach.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Zaktualizowanie Planu Gospodarki Odpadami, a także terminowe przekazywanie rzetelnych sprawozdań z jego realizacji.
2. Podjęcie skutecznych działań, przeciwdziałających zrzutom nieoczyszczonych ścieków komunalnych do gruntu i cieków wodnych m.in. poprzez kontrolę częstotliwości opróżniania szamb oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnej, a także dalsze wspieranie rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków.
3. Zapewnienie bieżącego prowadzenia ewidencji w ramach systemu „GOMiG-Odpady”.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art.61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie wniosków, ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art.62 ust.2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o których mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.